

השבת של רבינו

נחמין מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)
טוב להגיד ולשיר **נְהַיְהִי נְהַיְהִי נְהַיְהִי** מאומן לזכות לכל הישועות

שבת האזינו

... עם נבל ולא חכם ... (לכ"ב)

אמר רבנו ז"ל, שכל זמן שנשאר להאדם שום שכל עצמו אינו מקרב כלל, כמבאר על פסוק (דברים לב): "עם נבל ולא חכם" - עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו (בסימן קג - לקוטי מוהר"ן חלק א'). שעיקר קבלת התורה היה רק על ידי זה, על ידי שסלקו את חכמתם לגמרי, כי אם היו מעמידים על חכמתם ושכלם לא היו יכולים לקבל את התורה.

כי כל השכל של כל העולם, אפילו של היראים והכשרים, כל זמן שלא זכו לשבר תאוות לבם לגמרי לגמרי, כמו עור המעבד ממש בלי שום שמץ ריח בעלמא, עדיין אין להם שום שכל כלל וכל שכלם הוא רק בבחינת המדמה, שהוא כח הגוף כח הבהמיות, מאחר שלא פשטו את גופם עדיין לגמרי מבהמיות. וגם המדמה שלהם אינו מברר עדיין לגמרי, על כן עיקר תקונם להתקרב לה' יתברך, הוא על ידי אמונת חכמים, בחינת "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות יד), דהיינו להתקרב לצדיקים אמתיים ולהאמין בס' ולבטל דעתו נגדם לגמרי, כאילו אין לו שום שכל כלל. (הלכות תפלין - הלכה ה', אות לה)

... ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן, יסבנהו יבוננהו יצרנהו, כאישון עינו ... (לכ"ב)

עיקר שירת האזינו, אמר משה רבנו בשביל זה הטוב הכבוש בין האמות והסטרא אחרא. והזכירו במקום שהוא שם, שישוב למעלתו ושרשו, כי משה צפה עד סוף כל הדורות, שאז יהיה נכבש ונסתר הטוב בהסתרה והעלמה יתרה מאד כמו עכשיו בעקבות משיחא, כמו שכתוב שם (דברים לא): ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וכו'. ואז בא הטוב בהעלמה והסתרה יתרה מאד מאד, בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, עד שנדמה כמעט, חס ושלום, כאילו אפס תקוה, חס ושלום, לעורר הטוב הזה. אבל משה רבנו צפה על כל זה, ואמר השירה הזאת, כדי שעל ידי השירה הזאת, יתעורר הטוב ממקום שהוא שם, אפילו בסוף הדורות הללו, כדי שיזכר מעלתו וישוב בתשובה ויחזר לשרשו, כמו שכתוב שם: וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו. וזה שכתוב שם, בשירת האזינו (דברים לב): ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן וכו', היינו בחינת הטוב שהוא חלק נשמות ישראל הנמצא בארץ מדבר ובתהו וכו', דהיינו שהוא כבוש במדבר ובתהו בין העכו"ם והסטרא אחרא. וזהו: יסבנהו יבוננהו וכו', שהסטרא אחרא מסבבת אותו ובונה עליו ומקיף אותו בכמה מחיצות של ברזל, אבל ה' יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, ועושה תחבולות לעורר את הטוב ההוא כנ"ל. וזהו: יצרנהו כאישון עינו כנשר יעיר קנו וכו', דהיינו שה' יתברך ברחמיו נוצר ושומר את הטוב ההוא וכו', ועושה תחבולות לעוררו ולהזכירו שישוב לשרשו.

ועל כן התחיל משה השירה: "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי", דהיינו שמשה רבנו צוה וגור שהשמים והארץ יאזינו וישמעו היטב דבריו הקדושים, דהיינו שהאוויר יזדכך בבחינת האוויר הנח והדך (כמובא בלקוטי מוהר"ן חלק א - סימן יז), כדי שיהיו דבריו הקדושים נשמעים היטב, ולא יהיה כח להרוח רעה רוח סערה לבלבל ולערבב האוויר, רק הכל יהיו נחים ויאזינו וישמעו דבריו היטב כדי שישמע הטוב הכבוש את דבריו הקדושים, כדי שיזכר את מעלתו הגדולה וישוב לשרשו ממקום שהוא שם אפילו בסוף הדורות הללו, אפילו מתוך העלמה והסתרה יתרה מאד מאד כמו עכשיו בבחינת: וענתה השירה הזאת וכו' כי לא תשכח וכו'. (הלכות חלב ודס - הלכה ג', אות ב')

... כי גוי אבד עצות המה ... (לכ"ב)

עיקר תקון התשובה, הוא על ידי שלמות תקון העצה, כי באמת הכל חפצים ליראה את שמך ומתגעגעים לשוב להשם יתברך, אך אין יודעים עצה שלמה איך לשוב מני השך אשר כל אחד נלכד בו כפי בחנתו. ובאמת עיקר תקון העצה צריכין רק בעבודת ה', כי כל החכמות והעצות של העולם שאינם פועלים על ידי אלו העצות להתקרב להשם יתברך ולזכות לחיים נצחיים, כל אלו העצות אינם עצות כלל. מכל שכן כשמתרחקים על ידי אלו העצות מהשם יתברך, רחמנא לצלן. ועל עצות כאלו נאמר: כי גוי אובד עצות המה וכו'. וכתוב: ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה', היינו זאת החכמה ותבונה ועצה שהוא נגד רצון השם יתברך, אין נקרא בשם חכמה ועצה כלל. כי מי שיש לו איזה מוח בקדקדו, ראוי לו שיבין מאליו כי עיקר העצות והתחבולות שצריך לחשוב כל אחד, הוא רק איך להנצל משאול תחתיות ומתחתיו. בפרט איך שרואין גודל גנות זה העולם שהוא מלא יגונות וכל ימיו כעס ומכאובות וסופו לעפר ישוב ומה יתרון לו להאדם בכל עמלו. ובוודאי היה ראוי לכל החכמים, אפילו לחכמי אמות העולם, שיתקבצו כלם יחד ויחשבו מחשבות וחכמות ותחבולות ועצות אמיתיות, מה הוא התכלית של זה העולם, ובשביל מה נברא האדם, ולבלות ימים ושנים על מחשבות ותחבולות אלו, כמו שעשה אברהם אבינו וכל האבות הקדושים. בפרט עכשיו, שכבר זכינו לקבל התורה הקדושה הכלולה מתרי"ג עצות הקדושות, בוודאי ראוי לנו לשום כל חכמתנו ודעתנו, רק לקיים את דברי התורה הקדושה בפשיטות ובתמימות, וזה היא החכמה הגדולה מכל החכמות, וזה עיקר שלמות תקון העצה אמיתית, כשזוכין על ידה לבוא לקיום התורה. ועל כן התחיל דוד המלך עליו השלום ספרו "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים", כי

זה העיקר, להתרחק מעצת רשעים בתכלית הריחוק, ולחשוב תמיד רק עצות איך לעבד את ה' באמת, ולקיים את התורה שנקראת עצה ותושיה, שזה בחינת תרי"ג עטין דאורייתא. (הלכות סכה - הלכה ז, אות ב לפי אוצר היראה - עצה, אות יז)

ספר אפי הנחל א' - מכתב סו, המשך)

מכתב

... לכן הנני פונה אליך מעמק לבי להעמידך על החוב הקדוש המוטל עליך, לחשוב מחשבות עמקות ותחבולות עצומות בתשובה גדולה עד כלות הנפש, להתגבר ולהתאמץ ברצון חזק מאד לכסף ולהשתוקק ולהתגעגע בכלות הנפש להגות בספריו הקדושים בכל יום ויום, לראות אורות החדשות הנוראות שבהם, עד שיכנס הריחות טובות מהדבורים הקדושים בלבבך לקיום ולמעשה, שזה זה העיקר והתכלית. כששני ישראלים האוהבים זה את זה מתקבצים ומתוועדים יחד באהבה ובשלום, ושמיחים בראותם זה את זה, אזי מברכים שהחינו וקיימנו וכו', כי זה עיקר החיות והקיום של כל העולמות.

צריכים לחפש ולמצא בכל אחד מישראל איזה זכות וטוב כדי לאהב אותו כנפשו, כי כל אחד מישראל - כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, אי אפשר שאין בו איזה צד טוב וזכות, וצריכים לקשר את עצמו עם הטוב שבהם ולכלל עמהם יחד באהבה ואחדות. כל מה שהקבוץ של הצדיק האמת נתרבה יותר, נתגדל כבוד ה' יתברך ביותר ונכללן יותר באחדותו יתברך. מעלת הקבוץ הקדוש האוחזים עצמם בהצדיק האמת באהבה ואחדות גדול ובתכלית השלום האמתי, ונוהרים בכבוד חבריהם ולשמור את עצמם מכל מיני מחלוקת, ומבטלין כבוד עצמן לגמרי נגד כבוד רבם האמתי שהוא

יש עניין שנתפסק פה לאלתר ו...

ואמר לי שכן היה בכל יום ויום משבעת ימי המשתה שבא בכל יום אחד מהשבעה בעטלערס ונתן להם מתנה לדרשה וכו', ואמר שהוא נכסף מאד לשמוע הגמרא, דהיינו מה שהיה בכל יום משבעת ימי המשתה, כי כן היה בכל יום שבא אחד מהשבעה בעטלערס וכו' כנ"ל, וגם גמר המעשה שהתחיל מהמלך וכו' הנ"ל (כי כן היה דרכו שהיה מדבר שנכסף לשמוע ולידע העניין שהוא בעצמו היה צריך לגלות), והייתי מצפה שיספר לפני הגמרא הנ"ל, כי ראיתי שרצונו לספר, אך בתוך כך בא המשרת שלו, ואמר הגיע העת שיאכל וסדר שלחנו ונפטרנו ממנו, ואחר כך ישן קצת:

אחר כך, חזרתי ונכנסתי אצלו וחזרתי ודברתי עמו הרבה, ודבר עמי הרבה מעניין החסרונות שכל העולם חסר להם הרבה, כי ספרתי לו הרבה דברים מברדיטשוב, מעניין הנגידים הגדולים שיש שם, שמלאים דאגות ויסורים וחסרונות וכו', ואז עניתי ואמרתי לפניו הפסוק (קהלת ג'): גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף (שפירש רש"י שם, לעניין חסרונות וכו'), וגמרתני לפניו כל הפסוק כְּלוּ, ותכף שגמרתני הפסוק, ענה ואמר: הלא זה הוא מעשה שלנו, ושאל תכף היכן אנו עומדים בהמעשה, ונבהלתי מאד ועניתי בבהלה בהמעשה של יום השני, ענה ואמר: ביום השני וכו'. וספר כל המעשה של יום השני שהוא המעשה של החרש וכו', וגמר המעשה של היום השני, ולא ספר אז יותר, והיה עוד איזה אנשים מאנשי-שלומנו שזכו לשמוע כל זה, ומי ששמע אלו המעשיות מפיו הקדוש, בוודאי היה רואה נפלאות השם בלי שיעור, וגם עתה מי שרואה להסתכל בהם בעין האמת, יכול להבין גְּדֻלַת הבורא יתברך וגְּדֻלַת הצדיקים וגְּדֻלַת התורה הקדושה.

שיחות

(מ"י ישראל אודסר, זצ"ל)
... ילדים זה חודש,
הם עוד לא משוקעים כל כך בהתאוות, הם יכולים לקבל...

עניין רבנו זה עניין נורא מאד, אני זכיתי להיות עם רבי ישראל (קרדונר) בערך קרוב לחמישה שנים, זה לא חודש, זה לא שנה, והעיקר אצלו שיכולים לחיות שבעים שנה ביחד, בלא כלום, העיקר המסירות נפש, האמונה, הרצון, הסבל שסבלתי בשביל זה, זה העיקר מהכל! יש פסוק בתנ"ך: "אף חכמתי עמדה לי", והגמרא מדברת מזה הפסוק, הצדיקים הקדושים שבגמרא, התנאים, האמוראים, הם מצאו כזה, מה אנחנו? אנחנו לא יודעים כלום, "אף חכמתי עמדה לי", אנחנו מאמינים שיש בתורה סודות, והגמרא מאירה עינינו בתורה, היא מבארת, אתה לא יודע מה זה הפירוש? "אף חכמתי עמדה לי", התורה שבאף, שסובלים, יש צרות, התורה שבאף, זה עמדה לי! אך אפיים, התורה שבאף, שסובלים בשבילה, עומדת לעד, זה עמדה לי, על ידי זה, זוכים לתפילה וזוכים להחזיק מעמד, זה העיקר תורה שבאף בשביל מסירות נפש שסובלים, ומה שאני סבלתי, זה היה חד פעמי, לא בכל פעם מתרחש נסים, לא בכל פעם יש עניין כזה של ישראל בער ורבי ישראל (קרדונר), זה רמזים, כל עניין של קדושה, בפרט על רבי ישראל (קרדונר), לא היה בינינו קשר, לא בשביל שום דבר, לא בשביל כסף, אדרבה, סבלתי מזה! ואני חשבתי שאני לא אחזיק מעמד, לא רציתי לחיות, מה זה? איזה חיים זה?

אבל כששמעתי רבי ישראל מתפלל, כשראיתי מרבי ישראל איזה דיבור וראיתי איזה מעשה, מעשים כאלו, שהם לא יכולים לקבל את זה, למעלה מן הטבע, וברוך השם אנחנו רואים שזה יש לו קיום, זה היה בימי רבי ישראל, היה איזה שנים, וזה עבר וזה קיים, הזמן עבר, אבל זה עניין של מסירות נפש, זה קיים, זה עושה פעולות כאלה בלבנו, וגם כן היא הולכת ומעוררת, יש באוויר בעולם הזה, היא באה לאיזה בן אדם ותופס אותו, בא, מה אתה רץ? מה יש? מה יש? מדוע... רבנו הקדוש אמר: "כל מי שיש לו איזה הרהור תשובה, זה נמשך ממני!"...
אנחנו רואים עכשיו הרבה בעלי תשובה, זה סימן גם כן על הגאולה, כי כל ההיראה תשובה יהיה נמשך מרבנו, אפילו שלא יודעים מהיכן, וזה הכוח של רבנו ישנו בעולם, והוא עושה פעולות והוא לא נותן מנוחה, העולם לא יודעים, לא יודעים ולא יודעים, כמו שרבנו הקדוש כבר נמצא בעולם, ואם הוא כבר נמצא בעולם, אז יש בעל הבית לעולם, רק לא יודעים, זה בהעלם, אבל יש כבר בעל הבית לעולם, יבוא הזמן שיתגלה, זמן החתונה, לכל דבר יש קץ, יבוא הקץ, יבוא הזמן...

כבוד שמים, ומקשרין עצמם עם כל נקדת יהדותם רק להצדיק האמת וממשיכים על עצמם בכל עת הארת הדעת הקדוש שלו, ומתקבצים ומתוועדים בכל עת לדבר זה עם זה מיראת שמים ומהארת הדעת הקדוש שעוסק הצדיק להאיר בהם - הקבוץ הקדוש הזה יקר ונעלה מאד, ועל-ידי זה יכול הצדיק הרועה שלהם להאיר ביותר להדרי מעלה והדרי מטה, ולחזק את כל הנופלים והירודים והרחוקים ביותר שגם הם ידעו האמת כי עדיין ה' אתם ואצלם וסמוך להם מאד, עד שגם הם ישובו אל ה' יתברך. ועל-ידי-זה הקבוץ הקדוש תהיה הגאולה ויבוא משיח ויתקן הכל בשלמות.

באהבה ואחדות בשלמות, וברצונות וכסופים לעסק באור הדעת של הצדיק.

(עצות המבוררות - יום הכפורים, א')

יום כפור הוא כלליות כל ימות השנה, כי יום זה מחיה את ימי השנה כלה. ועל ידי קִדְשֵׁת יום הכפורים מתקן הלב, היינו שרצונותיו יהיו רק להשם יתברך. ועל ידי זה מתבטלים כל מיני מחלקת בגשמיות וברוחניות, ונעשה שלום. ועל ידי זה נמשכת שמחה לאדם.

... וזכני ברחמיך הרבים לקבל יום הכפורים הקדוש בקִדְשֵׁה גדולה ובשמחה רבה וחדוה עצומה. ואזכה לקיים כל החמשה ענוים ביום הכפורים בתכלית השלמות כראוי, ולהתפלל כל החמשה תפלות ביום הכפורים בכונה עצומה ונוראה, ולהתוודות בכל מיני ודוים, ולהתחרט על העבר בחרטה גמורה ולעזב באמת דרכי הרע ומחשבותי הרעות והמקבלות, ולקבל עלי בקבלה חזקה ונכונה לבל אשוב עוד לכסלה, ולבל אעשה עוד הרע בעיניך כאשר עשיתי, ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת בשמחה ביראה ואהבה, ולבכות הרבה מתוך שמחה.

מלא רחמים, זכני לקִדְשֵׁת יום הכפורים האיום והנורא והנשגב מאד, כי הוא יום זה גדול וקדוש ונורא ואיום ואדיר, יום אחד בשנה אשר בחרת בו לעמד, לסלח עוונותיהם ולכפר פשעיהם ביום הנורא הזה. רחם עלינו וזכנו לקבל יום הגדול והנורא הזה כראוי, ולשוב בתשובה שלמה באמת, באִפֶּן שתסלח ותמחל ותכפר לנו על כל חטאתינו ועוונותינו ופשעינו העצומים והרבים והכבדים יותר מחל היס. ותעזרנו בזכות עוצם קִדְשֵׁת היום הקדוש הזה, ובזכות התענית הקדוש של יום הנורא הזה, יום צום הכפורים, שנוכה על-ידי-זה להכניע אצלנו כל הרצונות אליך תתברך, להכניע ולשבר ולבטל כל מיני רצונות שלנו כנגד רצונך, עד שלא יהיה לנו שום רצון ולא שום תאוה כנגד רצונך כלל, באִפֶּן שנוכה להיות כרצונך תמידי, ולבלי לסור מרצונך מִיָּוֶן ושמאל, ועל-ידי-זה נוכח, שאתה ברחמיך תבטל רצון אחרים מפני רצוננו, ויתבטל מאתנו כל מיני מחלקת שבעולם, הן מחלקת מבני העולם, הן מחלקת שבעצמי, אשר עתה "אין שלום בעצמי מפני חטאתי". וכל מה שאני רוצה לעשות איזה דבר שבקִדְשֵׁה יש לי מניעות רבות ועצומות בלי שיעור, ועיקר הוא מניעות המוח והלב. והכל אזכה לבטל על-ידי התענית הקדוש של יום הכפורים הכלול מכל הימים של כל השנה, כמו שכתוב: גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולו אחד בהם. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, זה יום הכפורים. רחם עלינו וזכנו לשוב בתשובה שלמה באמת בכל השנה, ובפרט ביום הכפורים הקדוש, ועזרנו להתענות התענית של יום הכפורים בקִדְשֵׁה נוראה ועצומה ובשמחה וחדוה רבה באמת, באִפֶּן שאזכה על-ידי-זה לקדש עצמי מעתה ולידע איך להתנהג בעניין התעניות בכל השנה כלה, ולהיות כרצונך הטוב באמת, למען לא אבוש ולא אכלם ולא אכשל לעולם ועד (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה קג):

מלא רחמים, זכני לקִדְשֵׁת יום הכפורים האיום והנורא והנשגב מאד, כי הוא יום זה גדול וקדוש ונורא ואיום ואדיר, יום אחד בשנה אשר בחרת בו לעמד, לסלח עוונותיהם ולכפר פשעיהם ביום הנורא הזה. רחם עלינו וזכנו לקבל יום הגדול והנורא הזה כראוי, ולשוב בתשובה שלמה באמת, באִפֶּן שתסלח ותמחל ותכפר לנו על כל חטאתינו ועוונותינו ופשעינו העצומים והרבים והכבדים יותר מחל היס. ותעזרנו בזכות עוצם קִדְשֵׁת היום הקדוש הזה, ובזכות התענית הקדוש של יום הנורא הזה, יום צום הכפורים, שנוכה על-ידי-זה להכניע אצלנו כל הרצונות אליך תתברך, להכניע ולשבר ולבטל כל מיני רצונות שלנו כנגד רצונך, עד שלא יהיה לנו שום רצון ולא שום תאוה כנגד רצונך כלל, באִפֶּן שנוכה להיות כרצונך תמידי, ולבלי לסור מרצונך מִיָּוֶן ושמאל, ועל-ידי-זה נוכח, שאתה ברחמיך תבטל רצון אחרים מפני רצוננו, ויתבטל מאתנו כל מיני מחלקת שבעולם, הן מחלקת מבני העולם, הן מחלקת שבעצמי, אשר עתה "אין שלום בעצמי מפני חטאתי". וכל מה שאני רוצה לעשות איזה דבר שבקִדְשֵׁה יש לי מניעות רבות ועצומות בלי שיעור, ועיקר הוא מניעות המוח והלב. והכל אזכה לבטל על-ידי התענית הקדוש של יום הכפורים הכלול מכל הימים של כל השנה, כמו שכתוב: גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולו אחד בהם. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, זה יום הכפורים. רחם עלינו וזכנו לשוב בתשובה שלמה באמת בכל השנה, ובפרט ביום הכפורים הקדוש, ועזרנו להתענות התענית של יום הכפורים בקִדְשֵׁה נוראה ועצומה ובשמחה וחדוה רבה באמת, באִפֶּן שאזכה על-ידי-זה לקדש עצמי מעתה ולידע איך להתנהג בעניין התעניות בכל השנה כלה, ולהיות כרצונך הטוב באמת, למען לא אבוש ולא אכלם ולא אכשל לעולם ועד (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה קג):

סיפור

(ספר ימי מוהרנ"ת - סימן מב, המשך)
... ואני כבר הייתי מוכן לנסוע אליו זכרוננו לברכה לפה ברסלב, ונסעתי מיד, ובאתי לפה אור ליום רביעי סמוך לראש חודש ניסן ולמחרתו, אחר התפלה, נכנסתי אליו זכרוננו לברכה ודברתי עמו הרבה כדרכו תמיד, ואחר כך דברתי עמו מעניין המעשה הנוראה הנ"ל שספר בליל שבת קודש העבר כפי מה ששמעתי מרבי נפתלי; ותיקן לי כל הדברים בעניין הזכרון מה שהתפאר כל אחד, וסדר לי הדברים כסדר,